

IX. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

ELEWACJA

Fasada

1. Ustawienie rusztowań oraz zabezpieczenie otworów okiennych i drzwi przed zabrudzeniem.
2. Usunięcie szyldów reklamowych oraz tabliczek informacyjnych. Usunięcie elementów metalowych (tj. bolce, haki, dawne instalacje elektryczne), które nie posiadają znaczenia konstrukcyjnego, a przedziewiały mogą powodować zaplamienia tynków.
3. W obrębie ścian należy skuć zniszczone, niestabilne, popękane i rozwarstwiające się tynki oraz cementowe wypełnienia ubytków tynków.
4. Ponieważ budynek pokryty jest grubą warstwą betonowego, silnego tynku, który w dłuższej perspektywie może działać destrukcyjnie na mury ceglane należy podjąć próbę jego usunięcia, jeśli w trakcie usuwania będzie dochodziło do uszkodzeń cegieł zabieg należy zaniechać. W przypadku gdy możliwe będzie usunięcie betonu należy ściany pokryć tynkami renowacyjnymi renomowanych firm (np. Remmers, Cabe, Baumit itp.) odtwarzając wszystkie detale i ich fakturę.
5. W sytuacji gdy usuwanie betonu będzie zbyt ryzykowne należy z fragmentów stabilnych usunąć wtórne złuszczone się wymalowania. Zabieg należy wykonać mechanicznie lub za pomocą myjki wysokociśnieniowej, ewentualnie za pomocą środków chemicznych np. pasty Alkutex Abbeizer firmy Remmers. Materiał należy nanosić pędzlem, szczotką, wałkiem (wykluczone są narzędzia z włosiem z tworzywa sztucznego) lub urządzeniem do natrysku bezpowietrznego (Airless) równomiernie aż do nasączenia. Preparat Alkutex Abbeizer usuwa się szpachlą lub myjką wysokociśnieniową. Powierzchnie z tworzyw sztucznych należy okleić, szkło i metale nie są narażone na uszkodzenie. Skuteczność działania zależy od podłoża i od materiału, który jest usuwany. Zasadniczo powinno się pracować "mokre na mokre". Czas schnięcia otwartego może zostać wydłużony przez przykrycie powierzchni cienką folią z tworzywa sztucznego, która zapewnia dobre rezultaty także przy silnym nasłonecznieniu i wietrze. Czas działania powinien wynosić przy 20°C ok. 1-4 godz., a przy niższych temperaturach powinien zostać odpowiednio wydłużony. Można zastosować także odpowiednik tej pasty prod. Schomburg - Abbeiz Paste. Wtórnie wymalowania można usuwać mechanicznie.
6. Delikatne spękania murów należy poszerzyć, oczyścić oraz zagruntować preparatem np. Haftfest firmy Remmers. Uzupełnić ubytki zaprawą Verbundmörtel firmy Remmers. Tą samą zaprawą można uzupełniać spękania detali.
7. Przed uzupełnieniem ubytków tynków elewację należy zmyć wodą pod ciśnieniem.

8. Obszary przebiegania rynien i partii cokołowej, czyli narażonych na atak mikroorganizmów należy profilaktycznie zdezynfekować np. preparatem Alkutex BFA – Entferner firmy Remmers lub Renogal prod. Schomburg, ewentualnie Algal prod. Altax.
9. Przed ponownym malowaniem tynki należy zagruntować odpowiednim preparatem. Następnie zaleca się ich wymalowanie farbami krzemianowymi renomowanych producentów np. Remmers, Keim, Kabe, Caparol, Baumi, Optolith itp. Kolorystykę detali i ścian należy dobrać zgodnie z wynikami badań nawarstwień malarskich.
10. Należy schować pod nową wyprawą tynkarską wszelkie instalacje niskoprądowe znajdujące się na elewacji.
11. Zabezpieczenie dolnej partii elewacji preparatem antygraffiti np. prod. Zolpan.
12. Wykonanie opierzeń blacharskich na gzymsach i parapetach oraz nowych szczelnych rynien odprowadzających wodę na znaczną odległość od budynku. Należy wykonać je blachą tytanowo-cynkową. Blacha ta nie powoduje zacieków produktów korozji, ponieważ nie koroduje. Powierzchnia jej jest matowa.
13. Wokół ścian budynku należy stworzyć przepuszczalną opaskę z tłuczonego kamienia lub żwiru dla lepszego odprowadzania wilgoci z murów.

Elewacja tylna

1. Ustawienie rusztowań oraz zabezpieczenie otworów okiennych i drzwi przed zabrudzeniem.
2. Usunięcie elementów metalowych (tj. bolce, haki, dawne instalacje elektryczne), które nie posiadają znaczenia konstrukcyjnego, a przedziewałe mogą powodować zaplamienia tynków.
3. W obrębie ścian należy skuć zniszczone, niestabilne, popękane i rozwarstwiające się tynki oraz cementowe wypełnienia ubytków tynków.
4. Zmurszałe spoinowanie cegieł należy usunąć na głębokość ok. 2 cm.
5. Z fragmentów stabilnych, szczególnie z opasek wokół okien, usunąć wtórne złuszczone się wymalowania. Zabieg należy wykonać mechanicznie lub za pomocą myjki wysokociśnieniowej, ewentualnie za pomocą środków chemicznych np. pasty Alkutex Abbeizer firmy Remmers. Wtórnie wymalowania można usuwać również mechanicznie.
6. Delikatne spękania murów należy przemurować.
7. Przed uzupełnieniem ubytków tynków elewację należy zmyć wodą pod ciśnieniem.

8. Zrekonstruować tynki rapowane przy zastosowaniu gotowych zapraw tynkarskich przykładowych firm Baumit, Remmers, Optolith, Tubag, Kabe. Opaski wokół okien należy pozostawić gładkie.
9. Obszary przebiegania rynien i partii przyziemia, czyli narażonych na atak mikroorganizmów, należy profilaktycznie zdezynfekować np. preparatem Alkutex BFA – Entferner firmy Remmers lub Renogal prod. Schomburg, ewentualnie Algat prod. Altax.
10. Należy schować pod nową wyprawą tynkarską wszelkie instalacje niskoprądowe znajdujące się na elewacji.
11. Wykonanie opierzeń blacharskich na gzymsach i parapetach oraz nowych szczelnych rynien odprowadzających wodę na znaczną odległość od budynku. Należy wykonać je blachą tytanowo-cynkową. Blacha ta nie powoduje zacieków produktów korozji, ponieważ nie koroduje. Powierzchnia jej jest matowa.
12. Wokół ścian budynku należy stworzyć przepuszczalną opaskę z tłuczonego kamienia lub żwiru dla lepszego odprowadzania wilgoci z murów.

Zachowane okna drewniane w przestrzeniach wspólnych (elewacja tylna)

Okna są w złym stanie technicznym, drewno jest zmurszałe, popękane, posiniałe, skrzydła zwichrowane, w związku z tym proponuję ich wymianę, po wcześniejszej inwentaryzacji. Nowe okna należy wykonać na wzór starych. Proponuje się również przełożyć do nowych okien zachowane zawrotnice.

KLATKA SCHODOWA

Ściany i sufity

1. Oczyszczenie ścian z wtórnych nawarstwień przez zmiękczenie wodą, mechanicznie przy użyciu szpachli i skalpeli, z zastosowaniem past rozpuszczalnikowych (lamperia), w razie potrzeby metodami termicznymi, z zachowaniem pierwotnej dekoracji malarskiej.
2. Usunięcie wtórnych uzupełnień cementowych i gipsowych.
3. Usunięcie zawilgoconych i całkowicie odparzonych tynków.
4. Lokalne wzmocnienie tynku (IBZ-Salzchemie, Silicatfestiger prod. Remmers).
5. Podklejenie tynku iniekcją wapienną.
6. Uzupełnienie ubytków tynku zaprawą wapienno-piaskową.
7. Wygładzenie powierzchni uzupełnień drobnoziarnistą wapienną masą szpachlową (Baumit, Keim, Kabe, Mapeii).
8. Retusz ubytków warstwy malarskiej w obrębie zachowanych dekoracji farbami wapiennymi, metodą punktowania lub suchym pigmentem ze spoiwem (np. PAW).
9. Wykonanie rekonstrukcji dekoracji malarskiej na uzupełnieniach tynku, na wzór oryginału, przy użyciu farb krzemianowych metodą imitacji oryginału.

10. Pomalowanie ścian i sufitów w partiach nie dekorowanych, farbami krzemianowymi.

Elementy drewniane mazerowane – drzwi i framugi drzwi

1. Usunięcie wtórnych powłok malarskich metodą termiczną bądź za pomocą past zmydlających, z zachowaniem pierwotnego opracowania malarskiego – mazerunku.
2. Przeprowadzić dezynfekcję i dezynsekcję (Antox B).
3. Przeprowadzić ewentualną miejscową impregnację drewna (Paraloid B-72).
4. Uzupełnienie dużych ubytków metodą flekowania (poprzez wykonanie wstawek z wysezonowanego drewna tego samego gatunku, co oryginał).
5. Uzupełnienie drobnych ubytków szpachlą akrylową do drewna (Tikkurilla).
6. Wygładzenie powierzchni uzupełnień papierem ściernym.
7. Uzupełnienie i rekonstrukcja warstwy podkładowej beżowej, rekonstrukcja mazerunku farbą akrylową o połysku półmatowym przy użyciu odpowiedniego pędzla z luźno rozstawioną szczecina.
8. Oryginalne zamki i klamki wyczyścić chemicznie z powłok malarskich, brakujące elementy odtworzyć lub uzupełnić nowymi najlepiej mosiężnymi wzorowanymi na występujących w czasie powstania budynku (wybrać z dostępnej oferty handlowej).
9. Ujednolicić szklenia.

Balustrada schodów

1. Usunięcie wtórnych powłok malarskich metodą termiczną bądź za pomocą past zmydlających, z zachowaniem pierwotnego wymalowania.
2. Przeprowadzenie dezynfekcji i dezynsekcji (Antox B).
3. Przeprowadzenie ewentualnej miejscowej impregnację drewna (Paraloid B-72).
4. Uzupełnienie dużych ubytków metodą flekowania (poprzez wykonanie wstawek z wysezonowanego drewna tego samego gatunku, co oryginał).
5. Uzupełnienie drobnych ubytków szpachlą akrylową do drewna (Tikkurilla).
6. Wygładzenie powierzchni uzupełnień papierem ściernym.
7. Rekonstrukcja brakujących elementów – tralek, fragmentów słupków początkowych drewnem wysezonowanym, tego samego gatunku, na wzór zachowanych w balustradzie.

8. Zabezpieczenie drewna środkami gruntującymi np. firmy Tikkurila lub Beckers.
9. Wymalowanie farbą do drewna renomowanych producentów (Tikkurila, Beckers) na kolor wskazany w podsumowaniu wyników badań o połysku półmatowym.

Podłogi i stopnice schodów

Klatka ma zachowane podłogi betonowe, na stopniach schodów zachowała się odcisnięta „groszkowana” faktura. Beton jest powycierany, miejscowo popękany. Metalowe narożniki stopni są zachowane. Konserwację betonu należy rozpocząć od usunięcia luźnych fragmentów, następnie zmycia powierzchni z pyłu i brudu. Prace konserwatorskie należy prowadzić metodą uzupełniania stosując szpachle do betonu (np. prod. Mapeii). Masę do uzupełniania należy dostosować kolorystycznie do kolorystyki oryginału. W trakcie wykonywania uzupełniania ubytków należy zrekonstruować zachowaną oryginalną fakturę betonu. Należy zachować oryginalne metalowe zabezpieczenia nosków stopnic. Brakujące uzupełnić wykonanymi na podstawie oryginalnych.

Dopuszczalne jest stosowanie materiałów konserwatorsko-budowlanych innych firm niż podane wyżej, jednak ich jakość musi być porównywalna ze wskazanymi.

Ewa Doleżyńska-Sewerniak
Konserwacja Zabytków
87-162 Złotorya, ul. Liliowa 26
tel. 506 177 494
NIP 798-118-71-76 Regon 340379192

Ewa Doleżyńska-Sewerniak